

POŽARI V GORAH

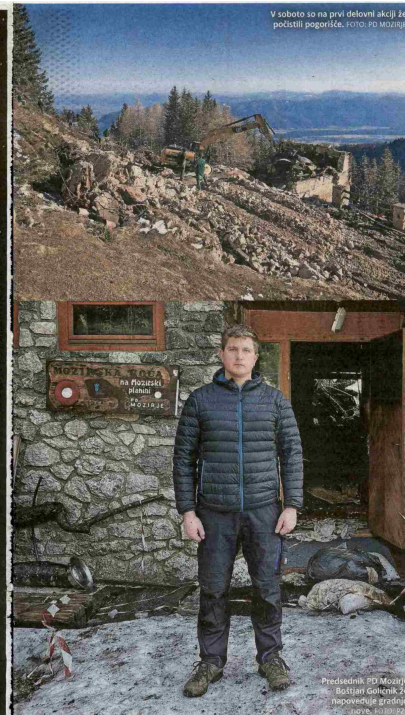
Potem ko je pogorela Mozirska koč, so na Golteh že začeli priprave na gradnjo nove. Planinska zveza Slovenije pa opozarja, da je ogrožena še marsikatera.

PIŠE:
TINA HORVAT

Na prenovo čaka večji del planinskih koč

Planince je pred dvema
tednoma pretešla
izguba Mozirske koč na
Golteh. FOTO: PGO MOZIRJE

Mozirska koč na Golteh je bila
ena najstarejših v Sloveniji.
Zgradili so jo leta 1896.

V soboto so na prvi delovni akciji že
počistili pogorišče. FOTO: PO MOZIRJE

Predsednik PD Mozirje
Bostjan Golcnik. Na
pogorju je gradnja
nove koče.

Čet Mozirske koč so ostale nič. FOTO: PGO

Leta 2017 je pogorel Kocbekov dom na Korošici, dve leti pozneje Frischaufov dom na Okrešlju in pred dvema tednoma še Mozirska koč na Golteh. V dobrih treh letih so v Zgornji Savinjski dolini ostali kar brez treh pomembnih planinskih postojank. Toliko uničujočih požarov v tako kratkem obdobju in na manjšem območju zgodovina slovenskega planinstva ne pomni. Kaj se dogaja, da koč kar po vrsti goltajo ognjeni zublji, in kakšna je v resnici protipožarna varnost v preostalih? Ali so sploh varne?

Od Zelenice do Kravca

Že pred zadnjimi tremi katastrofami so naše koč pogosto zagorele. Če pogledamo v obdobje okoli preloma tisočletja, je pozimi 1999 pogorel planinski dom na Zelenici. Ogenj je izbruhnil potem, ko so dimnikarji

končali redno letno čiščenje, med katerim so zažgali saje. Goreče saje so zanetile velik požar, po katerem je na pogorišču ostalo le nekaj golih zidov in uničenega inventarja. Šele po 12 letih je na Zelenici zrasel nov planinski dom.

Januarja 2003 je zagorelo v Miho-
vem domu pod Vršičem. Oskrbnik je počakal, da je ogenj v peči na trdna goriva ugasnil, a čez nekaj ur je v zgornjem nadstropju vseeno zagorelo. Vzrok: pregrete dimnik. Na srečo so požar pogasili, še preden je popolnoma uničil objekt. Na Veliki planini je decembra 2007 v celoti pogorela lesena planinska počitniška hiša nad Zelenim robom. Ko so gasilci prišli do stavbe, je ta že v celoti pogorela, saj je močan veter še razpihal zublje.

Februarja 2009 je zagorelo tudi v planinski koči na Šentjungertu na območju Žalca. Požar je na podstrešju izbruhnil ravno v času, ko so v

njej zimovali skavti iz Črenšovcev. Na srečo so se vsi pravočasno rešili, koč, ki jo je imel v najemu PD Galicija pri Žalcu, pa je bila uničena.

Leta 2016 je delno pogorela tudi planinska koč Rozka na Krvavcu, nastal naj bi kratki stik pri električni napeljavi. Priljubljena koč za smučarje in planince je bila tri leta pred dogodkom popolnoma prenovljena. Kot je znano, je požar na Korošici povzročila Poljakinja s stalnim bivališčem na Hrvaškem, ki je v zimski sobi na plinskem gorilniku names-to vode za čaj pristavila petrolej. Vnetljiva tekočina, ki naj bi bila v označeni embalaži, je takoj zagorela in jo opekla po obrazu in telesu, lažje je bil poškodovan tudi eden od sinov, medtem ko jo je drugi odnesel brez poškodb. Celjski policisti so Poljakinjo kazensko ovadili zaradi suma storitve kaznivega dejanja

povzročitve splošne nevarnosti, preiskava je še v teku. Na Okrešlju je požar povzročila napaka v električni napeljavi, kriminalisti so namignili, da bi jo lahko pregriznili glodavci. Zaradi oddaljenosti za požar sploh niso vedeli, dokler ni izletnik neverjetne novice sporočil v dolino.

Vzrok za zadnjo katastrofo, ki je pretresla slovenske planince, še ni znan. Nekaj dni po dogodku si je pogorišče Mozirske koče po kriminalistih ogledal še sodni izvedenec in preiskava na terenu je bila končana. Vzorce so poslali v laboratorij, kjer bodo potrebovali vsaj mesec dni, da bodo dobili prve rezultate. Temu bo sledila podrobna analiza.

Mozirska koča na Golteh je bila ena najstarejših v Sloveniji. Zgradili so jo leta 1896. Prvič je pogorela med drugo svetovno vojno, drugič v gozdnem požaru leta 1950. V zadnjih letih pred zadnjim uničujočim požarom so jo mozirski planinci temeljito prenovili, izvedli energetske sanacije, predlani pa uredili še leseno fasado.

Slaba požarna varnost

Planinsko zvezo Slovenije (PZS), ki bdi nad 179 planinskimi kočami, zavetišči in bivaki, smo povprašali kakšna je požarna varnost teh objektov. »Dejstvo je, da je v marsikateri planinski koči električna napeljava zelo stara, kar povečuje nevarnost izbruha požara, tako da bomo morali na tem področju narediti izboljšave. Planinske koče imajo tudi slabše označene intervencijske poti za goste v primeru požara. Upamo, da bomo s pomočjo napovedanega razpisa ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za planinske koče lahko rešili kakšno požarno zagato. V PZS bomo nadaljevali različne aktivnosti

za izboljšanje varnosti,« so razložili.

Ali je sploh mogoče zagotoviti popolno požarno varnost in koliko koč je povsem varnih? »Povsem protipožarno varna ni nobena planinska koča, saj je to skoraj nemogoče zagotoviti. So bile pa določene v novjšem času ob prenovi pozorne tudi na sočasno požarno varnost. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je običajno prenova delna in fazna. Celovito prenovljena oziroma na novo postavljena je bila koča na Planini nad Vrhniko. Na prenovi pa čaka večji del planinskih koč. Predvsem energetske prenovi in izboljšave pričakujemo s pomočjo že omenjenega razpisa. Dejstvo je tudi, da so posledice požarov v planinskih kočah zaradi njihove oddaljenosti in nedostopnosti hujše kot pri stavbah v dolini. Bodo odslej temu posvetili več pozornosti in morda spremenili kakšen pravilnik? Povedo nam, da so po požaru na Korošici na PZS organizirali predavanja za planinska društva in za gospodarje koč na temo varstva pred požari in zavarovanja planinskih koč. »Leta 2020 smo s pomočjo Zavarovalnice Triglav opremili 52 planinskih koč s protipožarnimi ampulami, ki so nameščene na najbolj izpostavljenih mestih (kuhinja, peč, električna omara) in zadošijo začetni požar. Tudi letos jih bomo ponovno opremili z njimi,« poudarjajo na PZS.

Že tri mozirske so pogorele

»Še vedno ne morem verjeti, da se je to zgodilo. Ta koča je bila zelo pomembna za naše društvo. Za nas je škoda ogromna, četudi je bila zavarovana. Dobivam številne

klice krajanov, ki nas podpirajo in bodrijo. Koča je že dvakrat pogorela, zdaj tretjič, in vem, da bo tudi v tretje tukaj nekje stala nova,« je bil po začetnem šoku vseeno optimističen predsednik Planinskega društva Mozirje

Boštjan Goličnik.

In res so mozirski planinci že zavihali rokave in izpeljali prvo delovno akcijo. Čeprav je v soboto, 6. marca, Golte znova prekrila snežna odeja, se je na pogorišče odpravila ekipa prostovoljcev, ki ji je s pomočjo težke gradbene mehanizacije uspelo porušiti in počistiti ostanke zidov in lesenega ostrešja, da se ne bi na koga še kaj podrlo.

Kot so mozirski planinci sklenili na sestanku upravnega odbora društva prejšnji četrtek, si bodo prizadevali čim prej postaviti novo kočo. Ta bo zgrajena v tradicionalnem alpskem stilu, saj hočejo imeti kočo s pridihom domačnosti, za bolj petične goste je v bližini na voljo hotel Golte. Na koncu so določili, da bo imela nekoliko manj ležišč, namesto 80 jih bo 50, od tega 30 postelj v sobah ter v mansardi 20 skupnih ležišč. Nov objekt bo iz kamna in lesa. Glede na to, da je kamniti del ostal, ga bodo poskušali ohraniti. Na sestanku upravnega odbora, kjer so določili projektno nalogo, jim je popolno podporo zagotovil tudi župan občine Mozirje Ivan Suhveršnik. Kot so na PD Mozirje zapisali na svoji spletni strani, je župan dejal, da na občini že pridobivajo določeno dokumentacijo, da bo pridobivanje gradbenega dovoljenja lažje in hitreje steklo. Poleg tega preverjajo vse možnosti glede razpisov in pridobivanja sredstev iz državnih virov.

Dejstvo pa je, da je v marsikateri koči električna napeljava zelo stara, kar povečuje nevarnost izbruha požara.

179 planinskih koč, zavetišč in bivakov pod okriljem PZS je v Sloveniji.

Frischaufov dom na Okrešlju je zgorel leta 2019. FOTO: BRANE POVŠE

Okrešelj letos pod streho

Na **Planinsko zvezo Slovenije** smo naslovili tudi vprašanje, v kateri fazi je gradnja novih planinskih postojank na Korošici in Okrešlju. Izvedeli smo, da je **Planinsko društvo** Celje Matica, ki je lastnik obeh, svoje moči usmerilo v čimprejšnjo izgradnjo koč na Okrešlju, sledila bo novogradnja na Korošici. Na Okrešlju so jeseni končali prvo ploščo, pozidali pritličje in zabetonirali drugo ploščo. »Letos sledi montaža nadstropij in ostrešja. Nadaljevanje del se predvideva, ko bodo razmere to dovoljevale, in računamo, da bo dom letos pod streho. Za Kocbekov dom so v teku nekatera pripravljala dela,« sporoča **PZS**.

Na Zelenici jim je uspelo 12 let po uničujočem požaru zgraditi nov planinski dom – GUC Zelenica. FOTO: TINA HORVAT

Lani je Planinska zveza Slovenije s pomočjo Zavarovalnice Triglav opremila 52 planinskih koč s protipožarnimi ambulami. FOTO: PZS

Požar na Korošici je leta 2017 popolnoma uničil Kocbekov dom. FOTO: PGD KAMNIK